

νισμού, ὁ ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ἐγκριθεὶς ἀπολογισμὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1954-1955.

ΑΘΛΟΘΕΣΙΑ

Ἡ Ἀκαδημία ἀποδέχεται τὴν ἀθλοθεσίαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς φίλων τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀγιδος Ταμπακοπούλου ἐκ δοχ. 44.650.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ κ. Ν. Ἐξαρχόπουλος καταθέτει τὸν Α΄ τόμον τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος βιβλίου του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψυχολογία τοῦ παιδὸς μετὰ παιδαγωγικῶν ἐφαρμογῶν» καὶ λέγει περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν πρῶτον τόμον ἔργου μου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψυχολογία τοῦ παιδὸς μετὰ παιδαγωγικῶν ἐφαρμογῶν», κυκλοφορήσαντος πρὸ τινων ἡμερῶν. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐξετάζονται ἅπαντα τὰ θέματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ψυχικὴν ἐξέλιξιν τοῦ παιδὸς καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τ. ἔ. ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς πλήρους ψυχικῆς ὠριμότητος. Ἐν πρώτοις παρακολουθεῖται ἡ ἐξέλιξις μιᾶς ἐκάστης τῶν ψυχικῶν δεξιοτήτων, καὶ δὴ αἱ κινήσεις, τὰ αἰσθήματα, αἱ παραστάσεις, οἱ τρόποι, κατὰ τοὺς ὁποίους αὐταὶ γεννῶνται, συνείρονται, χωρίζονται καὶ ἐνοῦνται εἰς νέας μορφάς, ἀναπλάττονται. Περαιτέρω ἐξετάζεται ἡ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἐξέλιξις τῆς παρατηρήσεως, τῆς μνήμης, τῆς προσοχῆς, τῆς φαντασίας. Ὑποβάλλονται ὡσαύτως εἰς ἔρευναν αἱ νοητικαὶ λειτουργίαι, τ. ἔ. αἱ ἔννοιαι, αἱ κρίσεις, οἱ συλλογισμοί, ἡ ἀφαιρετικὴ ἰκανότης, ἡ συνδυαστικὴ ἰκανότης, ὡς καὶ ἡ ἐκάστοτε τάσις τοῦ παιδὸς πρὸς τὸ παίζειν, ἡ γλῶσσα, τὰ συναίσθηματα, αἱ χαρὰὶ καὶ αἱ θλίψεις, αἱ ἀψιθυμίαι, ἡ ὀργή, ὁ φόβος, ἡ ζηλοτυπία, τὸ ψεῦδος, ὡς καὶ αἱ ὀρμαί, ἡ βούλησις, ἡ ὑποβολή. Ὅσαύτως ἐρευνῶνται οἱ τρόποι κατὰ τοὺς ὁποίους ἐργάζεται ὁ παῖς, ἡ ἀντοχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἡ καματηρότης, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἐκάστοτε.

Εἰς τὸ τελευταῖον δὲ μέρος τοῦ βιβλίου παρέχεται διάγραμμα τῆς ψυχικῆς τοῦ παιδὸς καταστάσεως κατὰ τὰς κυρίας περιόδους τοῦ βίου αὐτοῦ. Ἄλλαις λέξεσι παρέχεται εἰκὼν τοῦ κανονικοῦ βρέφους, τοῦ νηπίου, τοῦ προσχολικοῦ καὶ τοῦ σχολικοῦ παιδὸς καὶ τοῦ ἐφήβου.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι προῖδὸν εἰκοσαετοῦς ἐργασίας. Προῆλθεν ἐκ τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ παραδόσεών μου καὶ τῶν γενομένων ἐρευνῶν ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ ἐργαστηρίῳ τῆς πειραματικῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῷ πειραματικῷ σχολεῖῳ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Σὺν τῷ χρόνῳ δὲ ἠϋρύνετο καὶ ἐσυστηματοποιεῖτο τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ διὰ νεωτέρων προσθηκῶν καὶ ἐρευνῶν. Προσέλαβε δὲ μείζονα ἔκτασιν τῆς ἀρχικῶς προβλεπομένης, ἀποτελεσθὲν ἐκ 1400 σελίδων, διότι ἀπέ-

βλεψα δι' αὐτοῦ εἰς ἐξυπηρέτησιν πλειόνων σκοπῶν, θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν. Ἐπεζήτησα ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προωθήσω παρ' ἡμῖν τὴν ἐπιστημονικὴν παιδολογικὴν ἔρευναν καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ὑποβοηθήσω τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους εἰς τὴν ὅσον ἔνεστιν ἐπιστημονικωτέραν μόρφωσιν αὐτῶν καὶ τὴν τελειότεραν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ παρὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐπιστημονικῶν πορισμάτων περὶ τῆς ἐξελίξεως ἐκάστου ψυχικοῦ φαινομένου ἀναγράφω καὶ τὰς γενόμενας περὶ αὐτοῦ ἐρεῦνας καὶ τὰς διαμορφωθείσας ἐπιστημονικὰς μεθόδους ἐρεῦνης. Καὶ δὲν περιορίζομαι εἰς τὴν θεωρητικὴν ψυχολογικὴν ἄποψιν, ἀλλ' ἐπισκοπῶ τὰ ψυχικὰ φαινόμενα καὶ ἀπὸ τῆς πρακτικῆς παιδαγωγικῆς πλευρᾶς αὐτῶν. Ἐφιστῶ δηλαδὴ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὴν παιδαγωγικὴν σημασίαν ἐκάστης τῶν ἐρευνωμένων ψυχικῶν δεξιότητων καὶ ὑποδεικνύω τὰ πρακτικὰ παιδαγωγικὰ ζητήματα, εἰς λύσιν τῶν ὁποίων συντελοῦσι τὰ πορίσματα τῆς θεωρητικῆς ἐρεῦνης.

Εἰδικώτερον δὲ ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ ἐξετάζονται τὰ ἐπόμενα σημεῖα: 1) Ἡ σημασία τοῦ ἐξεταζομένου φαινομένου, ἴδιον ἢ ψυχολογικὴ καὶ παιδαγωγικὴ. 2) Ἡ πορεία τῆς ἐξελίξεως, τὴν ὁποίαν διατρέχει τοῦτο, διακόσσης τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας μέχρι τῆς πλήρους διαμορφώσεως αὐτοῦ. 3) Αἱ μέθοδοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐρευνᾶται τὸ φαινόμενον καὶ αἱ γενόμενα σχετικὰ ἔργασια. 4) Αἱ διαφοραὶ, τὰ ὁποίας ἐμφανίζει τοῦτο παρὰ τοῖς διαφοροῖς παισὶ. 5) Τὰ σπουδαιότατα παιδαγωγικὰ πορίσματα, ἅτινα συνάγονται ἐκ τῆς ἐρεῦνης τοῦ φαινομένου. 6) Κατὰ πόσον εἶναι δυνατὴ ἢ διὰ τῆς ἀσκήσεως βελτίωσις ἐκάστου φαινομένου καὶ ποῖα τὰ πρὸς τοῦτο κατάλληλα μέσα. 7) Προσέτι χάριν τῆς βαθυτέρας κατανοήσεως τῶν ζητημάτων περιλαμβάνω καὶ γνώσεις κεφαλαιώδεις ἐκ τῆς γενικῆς ψυχολογίας καὶ τῆς βιολογίας περὶ τῆς φύσεως τῶν φαινομένων.

Ἐπειδὴ δ' ἀποβλέπω καὶ εἰς τὸν ἐργαζόμενον μαθητὴν, ἐξετάζω καὶ πῶς ἔχει οὗτος κατὰ τὴν ἐργασίαν, ποίας μεταβολὰς ὑφίσταται ὁ ὄργανισμὸς του κατ' αὐτήν, ποῖος ὁ βαθμὸς τῆς ἐκάστοτε καταλαμβανούσης αὐτὸν κοπώσεως καὶ ποῖα τὰ μέσα πρὸς ἀποφυγὴν ἢ ἄρσιν αὐτῆς.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι τὸ ἐκτενέστερον τῶν ἐπιστημονικῶν μου δημοσιευμάτων. Ἀποτελεῖται ἐκ δύο ὀγκωδῶν τόμων, τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἀκόμη. Εὐρίσκεται δ' ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὰ πρότερα δημοσιεύματά μου καὶ εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ παιδαγωγικοῦ μου συστήματος. Θεωρῶ δ' αὐτὸ ἐνέχον μεγίστην σπουδαιότητα ἕνεκα τῆς ὑψίστης παιδαγωγικῆς σημασίας, ἣτις ἀποδίδεται σήμερον εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ παιδός. Ἡ παιδαγωγικὴ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἔργου τῆς ἀγωγῆς, ἣτις ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ψυχικὴν διά-

πλασιν τοῦ παιδός, στρέφει τὸ διαφέρον αὐτῆς κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν καὶ ἐξέλιξιν αὐτοῦ καὶ στηρίζει τὰ διδάγματα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σχετικῶν ψυχολογικῶν πορισμάτων. Ἐπομένως ὀφείλουσιν οἱ διδάσκαλοι, καὶ οἱ θεωρητικῶς ἀσκολούμενοι περὶ τὴν ἔρευναν τοῦ παιδικοῦ ψυχικοῦ βίου καὶ οἱ πρακτικῶς ἀσκοῦντες τὸ ἔργον τῶν παιδαγωγῶν, νὰ ἔχωσι βαθεῖαν ψυχολογικὴν μόρφωσιν.

Τούτου δεδομένου ὄντος, τρέφω τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ παρὸν βιβλίον θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ διττῆς ἀπόψεως, τ. ἔ. θὰ συντελέσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν προώθησιν τῆς ἐπιστημονικῆς παιδολογικῆς καὶ παιδαγωγικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν τελουμένης ἐργασίας.

*

Ὁ κ. **Ἀριστ. Κούζης** παρουσιάζων τὸ βιβλίον τοῦ Γ. Δράκου «*Ἡ θεραπευτικὴ τῶν λοιμώξεων*» λέγει τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν σύγγραμμα τοῦ ἱατροῦ κ. Γεωργίου Δαΐκου, Ἐπιμελητοῦ τῆς Θεραπευτικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, φέρων τὸν τίτλον: «*Θεραπευτικὴ τῶν λοιμώξεων*».

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, συγκεκμημένον ἐκ 500 σελίδων μεγάλου 4^{ου} σχήματος, πραγματεύεται ὁ συγγραφεὺς λεπτομερῶς περὶ τῶν ἐπιγενομένων, κυρίως διὰ χημειοθεραπευτικῶν καὶ ἀντιβιοτικῶν μέσων, τελευταίων μεγίστων προόδων τῆς θεραπευτικῆς τῶν λοιμωδῶν νόσων καὶ τῶν λοιμώξεων, τῶν νόσων τουτέστιν ἐκείνων, αἵτινες ἐδείχθησαν πάντοτε λίαν θανατηφόροι, καὶ ὧν τινες οὐχὶ σπανίως ἐπεκτεινόμεναι προήγοντο εἰς φοβερὰς λίαν βροτολογίους ἐπιδημίας.

Ὡς γνωστόν, πρῶτος ὁ πολὺς γερμανὸς καθηγητὴς Paul Ehrlich πρὸ πενητηκονταετίας ἐπέτυχεν κατόπιν μακρῶν ἐρευνῶν νὰ θέσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς χημειοθεραπείας καὶ παρήγαγε τὴν σαλβαρσάνην ἢ 606, τὴν τόσῳ σωστικὴν δειχθεῖσαν κατὰ τῆς συφίλιδος. Σημαντικωτάτη ὑπῆρξε κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ παρασκευὴ τῆς σουλφοναμίδης, τῇ 1935, ὑπὸ Domagk ἐναντίον τῶν στρεπτοκοκκικῶν μολύνσεων, ἣτις ὑπῆρξε μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Fleming ἀνακαλυφθείσης πενικιλίνης, ἡ ἀπαρχὴ τῶν καλουμένων βιοθεραπευτικῶν ἢ ἀντιβιοτικῶν οὐσιῶν, ὧν πληθὺς κατόπιν προσετέθη μεγίστης ὄντως θεραπευτικῆς ἀξίας καὶ σημασίας.

Ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὧδε, ὅτι ὁ ἱατρικὸς κόσμος δὲν ἐγνώρισε μείζονα ὄντως ταύτης πρόδοον ἐν τῇ Κλινικῇ Θεραπευτικῇ, ἣτις εὐτυχῶς καὶ καθ' ἡμέραν ἐξακολουθεῖ πολλαπλῶς μεγεθυνομένη χάρις εἰς τὰς ἀόκνους ἐρεῦνας πολυπληθῶν ἐρευνητῶν.

Τὴν πενικιλίνην διεδέχθη ἡ στρεπτομυκίνη, ἡ χλωρομυκητίνη, ἡ χρυσομυκίνη, ἡ τυροτριχίνη, τὰ δραστήρια ἀντιφυματικά φάρμακα καὶ πλεῖστα ἄλλα μεγάλης θεραπευτικῆς ἀξίας κατὰ βακτηριδίων, σπειροχαιτῶν, ρικκετσιῶν καὶ ἄλλων αἰτίων.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς νέας συγχρόνου θεραπευτικῆς εἶναι σπουδαιότατον, οὐ μικρὸν δὲ δυσχερῆς, ὡς εἰκός, ἢ παρακολούθησις τούτου οὐ μόνον ὑπὸ τῶν μελετητῶν καὶ τῶν σπουδαστῶν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν παλαιότερων πρακτικῶν ἰατρῶν, διότι πρὸς τούτῳ καὶ πολλαὶ γνώσεις εὔρηται ρευσταὶ εἰσέτι, τινὲς δὲ μάλιστα τούτων ἐν διαρκεῖ μεταλλαγῇ, ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ ἔνδεια μεγίστη ὑφίσταται καὶ παρ' ἡμῶν ὡς καὶ ἐν τῇ διεθνεῖ ἔτι βιβλιογραφία ἀναλόγων καταλλήλων συγγραμμάτων.

Δι' ὃ καὶ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἐπιδεικνυόμενον ὑμῶν σύγγραμμα, καθὸ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐπιτελέσαν τὸν σκοπὸν ὃν προέθετο ὁ συγγραφεὺς καὶ κατὰ τρόπον εὐμέθοδον, εὐληπτον, σύντομον, σαφῆ καὶ προσιτὸν τοῖς πᾶσι.

Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ἐξετάζονται λεπτομερῶς καὶ γενικῶς αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν ἐθεμελιώθη ἡ χημειοθεραπεία, ἦν παρακολουθεῖ, ὡς καὶ εἰς πᾶν ἐπόμενον κεφάλαιον, πλουσιωτάτη διεθνῆς βιβλιογραφία.

Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει μνημονεύονται λεπτομερῶς πάντα τὰ ἐν χρήσει χημειοθεραπευτικὰ καὶ βιοθεραπευτικὰ μέσα, αἱ ιδιότητες, αἱ πηγὴ ἀνεπιθύμητοι ἐνέργειαι τούτων, συναφῶς δὲ αἱ ἐνδείξεις καὶ αἱ δόσεις αὐτῶν.

Ἐν τῷ ἀκολουθοῦντι τρίτῳ μέρει παρατίθεται κατάταξις τούτων κατὰ παθογόνᾳ αἷτια, τίνας δηλαδὴ λοιμώξεις ἐκαστὸν προξενεῖ καὶ τίς τούτων ἢ κατάλληλος θεραπεία.

Ἡ κατ' εἰδικότητος καὶ κατὰ ἀσπῆματα ὀργάνων κατάταξις εἶτα προσέροχεται, ὡς δῆλον, ὡς συμπλήρωμα τῆς περιγραφῆς ταύτης.

Ὁ ἐν κατακλειδί δὲ παρατιθέμενος λεπτομελὴς πίναξ τῶν διαφορῶν λοιμώξεων καὶ τῆς ἰσοδυνάμου κατὰ τούτων χημειοθεραπείας, πράγματι παρίσταται ἀπαράιτητος, διότι ἀναντιρρήτως ἀποβαίνει λίαν διαφωτιστικός.

Οὕτως ὁ συγγραφεὺς δείκνυται παρὰ τὰς ποικίλας δυσχερείας, ἃς συναντᾷ ὁ ἐπιχειρῶν ἔκδοσιν καινοφανοῦς ἔργου, οὐ μόνον δοκιμώτατος ἀλλὰ καὶ εἰδικώτατος περὶ τὸ ζήτημα, ὅπερ ἐπραγματεύθη μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ ἀκριβείας, τοῦτο μὲν ὡς εὐρύτερον σπουδάσας ἐπὶ πενταετίαν ἐν ταῖς Ἀμερικανικαῖς Σχολαῖς Harvard καὶ Boston University, τοῦτο δὲ ὡς ἀπὸ ἐτῶν ἀσκῶν τοὺς Ἑλληνας σπουδαστὰς ἐν τῇ Θεραπευτικῇ Κλινικῇ τοῦ Πανεπιστημίου, διαρκῶς ἀσχολούμενος περὶ τε τὴν κλινικὴν καὶ ἐργαστηριακὴν μελέτην τῶν ἐν λόγῳ ζητημάτων, καὶ πραγματευόμενος κατὰ κύριον λόγον περὶ τῆς ἐπαναστατικῆς ὄντως μεταμορφώσεως, ἣτις ἐπῆλθεν ἐν τῇ θεραπευτικῇ τῆς σήμερον, ἧς καὶ εἰσηγητῆς-συγγραφεὺς—πρῶτος τοῦ εἴδους τούτου ἐν Ἑλλάδι—ἀποδεικνύεται οὗτος.

*

Ὁ κ. Μιχ. Στεφανίδης παρουσίασε τὸν μέγαν καὶ πλήρη «Γεωλογικὸν Χάρτην τῆς Ἑλλάδος» τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογίας καὶ ἔρευνῶν ὑπεδάφους, συνταχθέντα ὑπὸ C. Renz, N. Λιάτσικα, Ἡλ. Παρασκευαΐδου.